

Του Ηρακλή Κακαβάνη, ανταπόκριση από Βερολίνο

Το Βερολίνο είναι η πόλη που ελκύει τους καλλιτέχνες, είτε ως τόπος για να ζήσουν και να δημιουργήσουν είτε για να παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Για τους Έλληνες δημιουργούς υπάρχει και το κίνητρο της επαφής, με τους πολλούς συμπατριώτες που εργάζονται ή σπουδάζουν στην πόλη. Αντίστοιχες πρωτοβουλίες παίρνουν και οι φορείς των Ελλήνων, όπως ο Σύλλογος Ελλήνων Επιστημόνων Βερολίνου, όμως ο Ελληνισμός της πόλης δεν τις αγκαλιάζει. Ως ένα βαθμό εξηγήσιμο από τις δύσκολες συνθήκες στις οποίες ζει η πλειοψηφία των μεταναστών. Είναι κάτι που προβληματίζει τους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στα κοινά.

Η κυρία **Τριανταφυλλιά Κωστοπούλου**, πρόεδρος του Συλλόγου Επιστημόνων προβληματισμένη από την κατάσταση τα τελευταία δύο χρόνια δίνει τη δική της ερμηνεία:

«Είναι η επίδραση της κρίσης. Η παλαιά γενιά μεταναστών νιώθει απόρριψη από την πατρίδα. Όχι μόνο τους έδιωξε αλλά τώρα έχει αφαιρέσει κάθε προϋπόθεση επιστροφής. Αυτό τους οδήγησε να δείχνουν αδιαφορία σε οτιδήποτε σχετίζεται με Ελλάδα. Οι δε νέοι, έφυγαν απογοητευμένοι και έριξαν "μαύρη πέτρα" πίσω».

Χαρακτηριστικό παράδειγμα για την κυρία Τ. Κωστοπούλου είναι το γεγονός ότι στις τελευταίες ευρωεκλογές ψήφισαν μόνο 330 περίπου συμπατριώτες μας από έναν πληθυσμό 15.000 Ελλήνων. Αρκετοί εξ αυτών προτίμησαν να ψηφίσουν γερμανικά κόμματα για το Ευρωκοινοβούλιο δείχνοντας έτσι τη δυσαρέσκειά του και ότι δε θέλουν καμία σχέση με την ελληνική πραγματικότητα.

Το Βερολίνο ήταν ένας ενδιαμέσος σταθμός για να παρουσιάσει τη δουλειά του ο Έλληνας φωτογράφος **Μάρκος Δολόπικος** με την έκθεση **«Megalopolis»** στην γκαλερί Trezo Modo που ξεκίνησε στις **14 Ιουνίου και θα διαρκέσει έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2014**. *«Ένα ταξίδι κάπως σύντομο αλλά σε βάθος. Ένα ταξίδι μνήμης, αναμνήσεων, παραστάσεων και εικόνων, μέσα σε μεγαλουπόλεις. Μια φευγαλέα ματιά που όμως αφήνει βαθιά χαραγμένη, στο "σκληρό δίσκο" της μνήμης μας, την εικόνα που καταγράφουν τα μάτια μας».* Καθημερινά επισκέπτονται την έκθεση αρκετοί συμπατριώτες και Γερμανοί.

Με την ευκαιρία της παρουσίας του στο Βερολίνο το Σάββατο έγινε στο χώρο της κοινότητας Βερολίνου εκδήλωση παρουσίαση της δουλειάς του με τίτλο «Μικρές πατρίδες». Μια έκθεση με άρωμα Ελλάδας, αφορμή για ένα «ταξίδι» στα πάτρια. Λίγοι οι τυχεροί που την παρακολούθησαν, ενθουσιασμένοι με αυτό που είδαν.

Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από τον Σύλλογο Ελλήνων Επιστημόνων Βερολίνου/Βραδεμβούργου και την Ελληνική Κοινότητα Βερολίνου, στο χώρο της Κοινότητας που διαμορφώθηκε ανάλογα για τις ανάγκες της εκδήλωσης.

Ο φωτογράφος Μάρκος Δολόπικος

Ο Μάρκος Δολόπικος γεννήθηκε το 1967 στη Θεσσαλονίκη και μετά τα πρώτα παιδικά χρόνια έζησε στα περίχωρα του νομού. Από τα γυμνασιακά του χρόνια αρχίζει να εξερευνά τις δυνατότητες του φωτογραφικού φακού απαθανατίζοντας ταυτόχρονα τους συντοπίτες του στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Το 1983 αποκτά τον πρώτο θάλαμο εμφάνισης. Μια φωτογραφία αυτής της περιόδου συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση «Μικρές Πατρίδες» (Βερολίνο 2014). **Ένας αγρότης την ώρα που ποτίζει το χωράφι του**, στα 1981.

Έρχεται στην Αθήνα για σπουδές και συνεχίζει πλέον συστηματικά να καταγράφει την καθημερινότητα της πόλης. Φοιτά στη Σχολή Γραφικών Τεχνών του ΤΕΙ Αθηνών και ταυτόχρονα το απόγευμα σπουδάζει Διεύθυνση Φωτογραφίας στη Σχολή Κινηματογράφου **Λυκούργου Σταυράκου, με δασκάλους τους Θόδωρο Αγγελόπουλο, Παντελή Βούλγαρη, Βασίλη Ραφαηλίδη** κ.ά.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών, το 1988, δημιουργεί το πρώτο του στούντιο στην Αθήνα και αρχίζει την επαγγελματική φωτογράφιση για λογαριασμό περιοδικών της εποχής. Ταυτόχρονα συμμετέχει και σε διαγωνισμούς φωτογραφίας στα οποία κερδίζει πρώτα και δεύτερα βραβεία.

Την ίδια χρονιά αρχίζει η επαγγελματική του σχέση με το «**Ριζοσπάστη**» η οποία κράτησε μέχρι το 2013. Ασχολήθηκε με τις γραφιστικές ανάγκες της εφημερίδας και την επεξεργασία των προς δημοσίευση φωτογραφιών.

Από το 1993 εγκαταλείπει το χώρο των περιοδικών και ασχολείται με τη διαφήμιση προϊόντων μεγάλων εταιρειών. Φωτογραφίζει για τις ανάγκες εταιρειών τροφίμων και άλλων ειδών σούπερ μάρκετ, αυτοκινήτου, ένδυσης, διακόσμησης κλπ.

Με εφόδιο την προηγούμενη μαθητεία και εμπειρία αρχίζει πλέον και η πιο συστηματική ενασχόληση με

την καλλιτεχνική φωτογραφία. Με την αλλαγή του αιώνα αρχίζει η συνεργασία με μεγάλες γκαλερί του εξωτερικού: Γερμανία, Ισπανία, Αγγλία, ΗΠΑ κ.ά.

Λίγο πριν την αλλαγή του αιώνα έχουμε μπει ήδη σε μια νέα εποχή όπου οι φωτογραφίες αποτελούν πολύτιμο συστατικό για κάθε έργο του ευρύτερου χώρου της επικοινωνίας. Φωτογραφίες καλλιτεχνικές, δημιουργικές, ειδησεογραφικές, φυσικές ή και κλισέ, φιλοξενούνται σε φωτοθήκες οι οποίες αναλαμβάνουν το ρόλο της διαχείρισης και διακίνησης των φωτογραφιών.

Ο Μάρκος Δολόπικος από χρόνια συνεργάζεται με αρκετές φωτοθήκες σε Ευρώπη και Αμερική. Από εκεί αντλούν ελληνικά και διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και χρησιμοποιούν φωτογραφίες του, είτε ως εξώφυλλο περιοδικού, είτε για κεντρική φωτογραφία στην πρώτη σελίδα εφημερίδων, είτε συνοδευτικές θεμάτων στις εσωτερικές σελίδες, είτε ακόμη ως φόντο στα τηλεοπτικά πλατό. Όπως για παράδειγμα: The Guardian, Time, Bloomberg, Daily Mirror (UK), Le Figaro (Fr), Sunday People (UK), CBS (USA), CNBC (USA), Abc News (USA), ABC (Australia), Eco prensa (Spain), Al Jazeera (Qatar), Avenso AG (εκδοτικός όμιλος Γερμανία), Contempo Media (Canada), Eco prensa (Spain), SPH Magazines (εκδοτικός όμιλος Σιγκαπούρη). Και άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο χώρο των εκδόσεων και του διαδικτύου: Oxford University Press, Apple, Google, IBM, General Electric Capital, Samsung Electronics, Amazon αλλά και εμπορικές και τραπεζικές όπως οι Vodafone (Gr), Aegean airlines (Gr), Bank of America, Deutsche Bank, Millennium Bank (Poland).

«Μικρές πατρίδες»

Παρά το πλούσιο καλλιτεχνικό φωτογραφικό έργο, ο Μάρκος Δολόπικος τόλμησε την πρώτη ατομική του έκθεση το 2010. Έκτοτε ακολούθησαν και άλλες.

Είπα σε κάποιο σημείο πριν ότι η επικοινωνία γίνεται όλο και περισσότερο εικονική, με την έννοια ότι έχουμε όλο και μεγαλύτερη χρήση της φωτογραφίας. Κάθε φωτογραφία όμως δεν είναι τέχνη όσο καλή και αν είναι όσο σπουδαίος και αν είναι ο φωτογράφος. Σε αυτή την περίπτωση η φωτογραφία δεν είναι τέχνη αλλά τεχνική. Άρα το ερώτημα πού τίθεται είναι: πότε η φωτογραφία είναι τέχνη; Η απάντηση είναι πως και εδώ ισχύει ό,τι στη λογοτεχνία, στη ζωγραφική κλπ. Κάθε τι που γράφεται δεν είναι λογοτεχνία. Η φωτογραφία είναι Τέχνη όταν μπορεί ξεκλειδώσει συναισθήματα και να ενεργοποιήσει σκέψη, μνήμη, φαντασία, όταν είναι άποψη - θέση.

Η φωτογραφία είναι η ένωση της τέχνης με την επιστήμη και ειδικότερα την τεχνολογία. Είναι η οπτική που αντιλαμβάνεται το γεγονός, αυθόρμητα και απαλλαγμένη από κάθε σχεδιασμό και προετοιμασία. Από

εκεί και πέρα είναι η οξυδέρκεια του φωτογράφου να εντοπίσει το γεγονός, το πρόσωπο ή τον τόπο.

Η φωτογραφία εκτός από **γνώση** και **τέχνη** είναι και **μεράκι**. Και ο Μάρκος τα έχει αυτά. Αποτυπώνονται στις φωτογραφίες του. Και στις δύο συλλογές που εκθέτει εδώ στο Βερολίνο.

Η παρούσα έκθεση αφορά μια συλλογή από 22 ασπρόμαυρες φωτογραφίες που αφηγούνται μια ιστορία με τίτλο **«Μικρές πατρίδες»**. Όλες τους ασπρόμαυρες. Σήμερα με τις δυνατότητες που δίνει η τεχνολογία μια φωτογραφία εύκολα από έγχρωμη μετατρέπεται σε ασπρόμαυρη. Το να βγει όμως η φωτογραφία **ευθύς εξαρχής ασπρόμαυρη** θέλει τέχνη, επιδεξιότητα και εμπειρία.

Οι ασπρόμαυρες φωτογραφίες θεωρούνται πιο δυνατές αφού ο εγκέφαλος αφοσιώνεται αποκλειστικά στο θέμα, μιας και δεν υπάρχει για να σκεφτεί και να αποκωδικοποιήσει περαιτέρω τη σημασία του. Αυτό μπορούμε να το καταλάβουμε καλύτερα στις δύο φωτογραφίες της έκθεσης με τίτλο **«Άνοιξη»** και **«Ξημέρωμα»**.

Από τις φωτογραφίες της έκθεσης, κάποιες καταγράφουν την ελληνική καθημερινότητα, σε μία πορεία τριών δεκαετιών. **Ο γεωργός την ώρα που ποτίζει** τραβηγμένη το 1981, **οι τσιγγάνες στη σκιά της Ακρόπολης να πάρουν μια ανάσα δροσιάς** (1985), λίγο πιο κάτω, στο **Μοναστηράκι το κυριακάτικο παζάρι** που έχει γίνει θεσμός και ο **ηλικιωμένος τσαγκάρης** που την ώρα του διαλείμματος διαβάζει. Αποτυπώνουν ανθρώπους, γεγονότα και τόπους αντιπροσωπευτικά της ελληνικής πραγματικότητας. Είναι στιγμιότυπα που αποδίδουν **μια Ελλάδα που αλλάζει**. Όπως αυτό με την παλαιού τύπου μηχανή στην Εθνική οδό Αθηνών - Λαμίας. **Είμαστε στα 1986, μόλις η χώρα έχει αρχίσει να μπαίνει σε μια άλλη εποχή, πιο στέρεο και ΙΧ.**

Κάποιες άλλες είναι σαν ζωγραφικές αναπαραστάσεις του ελληνικού τοπίου. Η άνοιξη στην Πελοπόννησο, το ξημέρωμα στο Νέστο, οι Πρέσπες, το εκκλησάκι στην Κρήτη, ο Άγιος Ραφαήλ της Γουμένισσας, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, το παραδοσιακό χωριό στον Όλυμπο κλπ. **Κάθε φωτογραφία και μια μικρή πατρίδα**. Κάθε μια της ξεχωριστά και όλες μαζί ελευθερώνουν τη φαντασία για ένα ταξίδι στην πατρίδα. Ίσως σε κάποιους από εσάς να ξυπνούν και αναμνήσεις. Άλλωστε αυτή είναι και η λειτουργία της φωτογραφίας: **μνήμη - ταξίδι - γνώση**.

